



2017. aasta kevade ornitofenoloogilised vaatlused ja vaatlusaktiivsus Eestis

Tiiu Tali, feno@eoy.ee

Eesti Ornitoloogiaühing

Sissejuhatus

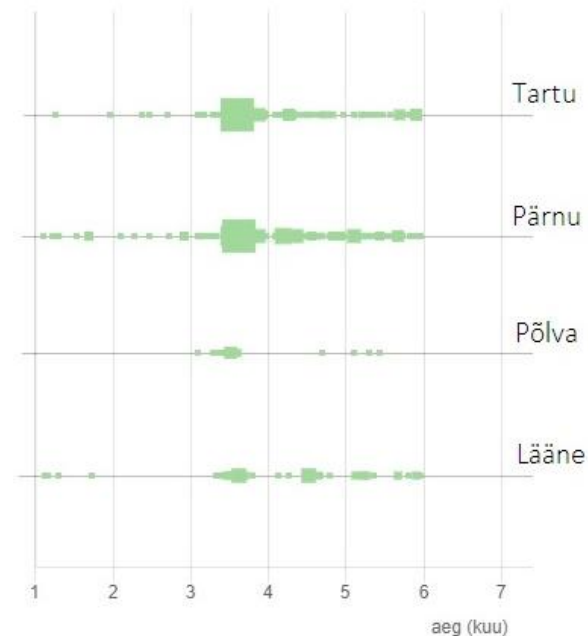
2017. aasta kokkuvõtte on erinev võrreldes varasemate kokkuvõtetega. Keskmise saabumiskuupäeva asemel on välja toodud 35 liigi esmasaabumiskuupäevad ajavahemikus 01.01.2017-31.05.2017 ning Tammekannu maastikuline liigestatus on asendatud Eesti maakondadega (vt tabel 1). Talvitujate ja ülivaraste saabujate kohta on eraldi kokkuvõtte (vt lk 4). Selle aasta kokkuvõttest on välja jäetud liigid, keda võib meil viimastel talvedel regulaarselt kohata ning kelle puhul on talvitujate ning saabujate eristamine keeruline: laululuik (*Cygnus cygnus*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), hiireviu (*Buteo buteo*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), punarind (*Erithacus rubecula*), hallrästas (*Turdus pilaris*), künnivares (*Corvus frugilegus*). Lisaks neile on välja jäetud ka soo-roolind (*Acrocephalus palustris*), keda saab eristada peamiselt laulu järgi ja mille määramine võib algajate jaoks olla keeruline, välitunnuste alusel on soo-roolinnu määramine üks keerulisemaid kui mitte võimatu. Mainitud liigid on asendatud teiste liikidega, kelle puhul on võimalik fikseerida esmaseid saabujaid või läbirändajaid: suur-laukhani (*Anser albifrons*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), võsaraat (*Prunella modularis*), vainurästas (*Turdus iliacus*), karmiinleevike (*Carpodacus erythrinus*), kõrkja-roolind (*Acrocephalus schoenobaenus*) ja punaselg-õgija (*Lanius collurio*). Suur-laukhani ei ole meil pesitsev liik, kuid on kergesti eristatav valge lauba tõttu ning kelle rännet kevadel lihtne jälgida (sj tuleb tähele panna, et on palju segasalkasid rabahanedega). Lisaks väljatoodud esmasaabumiskuupäevadele on tehtud ülevaade ka vaatlusaktiivsusest Eestis maakondade kaupa. Põhiosa andmetest on saadud **PlutoF andmebaasist**¹, vähesel määral ka aadressile feno@eoy.ee saadetud kirjadest ja EOÜ kontorisse saadetud fenoankeetidelt.

¹ PlutoF andmebaas asub aadressil <https://plutof.ut.ee/>. Andmebaasi sisestatud vaatlused on vabalt kõigile kättesaadavad PlutoFi veebipõhises väljundis nimega eElurikkus aadressil <https://elurikkus.ut.ee/>. Andmete sisestamiseks ja vajadusel csv formaadis allalaadimiseks tuleb teha endale kasutajakonto: <https://plutof.ut.ee/#/register>

Esmasaabumiskuupäevad

Esmasaabumiskuupäevad kasutatakse üle maailma fenoloogiliste andmete analüüsiks, ehkki on tõdetud, et keskmine saabumiskuupäev (*mean arrival date – MAD*) kirjeldab ornitofenoloogiat paremini kui esmasaabumiskuupäev (*first arrival date – FAD*) (Goodenough *et al.* 2015). Paraku on keskmise saabumiskuupäeva jaoks vajalikud järjepidevad vaatlused ühest ja samast kohast, mille teostamine eeldab vaatlejate paigalisust ja palju ajaressurssi. Seetõttu on käesolevas kokkuvõttes esitatud esmasaabumiskuupäevad ehk siis kuupäev, millal konkreetset liiki nähti või kuuldi esimest korda mingis maakonnas. Vaatlusaktiivsuse järgi võib eeldada, et esmasaabunud isendid on vähemalt mõnes maakonnas suhteliselt täpselt fikseeritud (nt Pärnumaalt kuldnokkade kohta 280 vaatlust ja Tartumaalt 189, vt tabel 2).

Lisaks esmasaabunud isenditele on vajalik registreerida ka järgnevatel päevadel kohatud isendid, kuni selle liigi populatsiooni valdav enamus on jõudnud pesitsuspaikadesse – ehk millal on liik muutunud igapäevaseks. Kõrvalolevalt jooniselt on näha, et Tartu- ja Pärnumaal on kuldnokkade (*Sturnus vulgaris*) kohta kõige rohkem vaatluskirjeid märtsikuu teisest-kolmandast dekaadist, pärast seda kirjete arv kahaneb vähemalt poole võrra (joonis 1). Põlvamaal aga kaovad kuldnokad pärast märtsikuud ära, aprillist-maist leidub vaid kolm vaatlust. Seevastu Läänemaa kuldnokkade fenoloogia tundub suhteliselt stabiilne olevat. Mida konkreetselt saab siit järeldada kuldnokkade fenoloogia kohta, on iseküsimus, kuid tuleb silmas pidada, et kõrvalolevalt jooniselt ei saa infot mitte ainult ühe liigi fenoloogilise käitumise kohta, vaid annab ülevaate ka vaatlusaktiivsusest. Põlvamaa viimased kolm vaatlust aprillist maini on tehtud kuldnokkade salkadest suuruses 6 kuni 25 isendit, seega pole tegemist pesitsejatega, vaid ilmselt rändel olevate lindudega. Seejuures tuleb rõhutada, et peale rändesalkade on oluline fikseerida ka üksikute isendite esinemine, eriti pesitsusterritooriumitele saabunud linnud, näiteks pesakasti juures tegutsev kuldnokk.

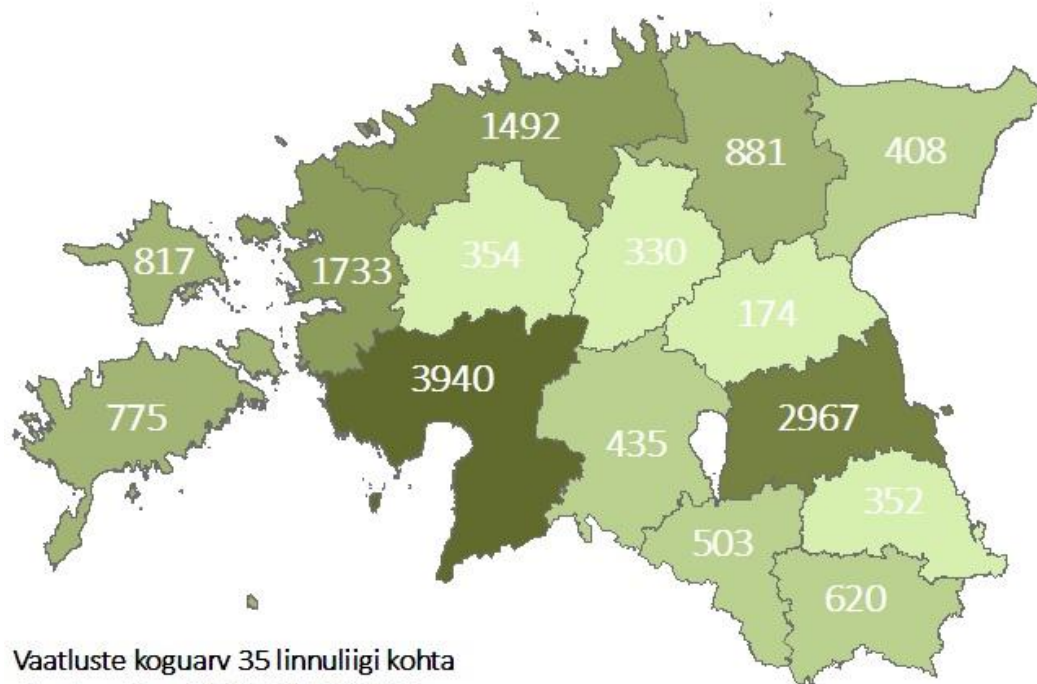


Joonis 1. Vaadeldud kuldnokkade (*Sturnus vulgaris*) esinemine erinevates maakondades.

Vaatlusaktiivsus

Fenoloogiliste vaatluste tuumaks on aktiivsed vaatlejad, kelle tööta ei oleks fenoloogilisi vaatlusi. Mida rohkem on vaatlejaid, kes leiavad aega võimalikult sageli väljas käia ning registreerida kõik nähtud liigid, seda rohkem on andmeid andmebaasis, mis lubab teha usaldusväärseid üldistusi fenoloogiliste nähtuste kohta. Kõige rohkem on 35-e liiki vaadeldud Pärnu- ja Tartumaal, ainult karmiinleevikeste (*Carpodacus erythrinus*) vaatluste osas ületab Läänemaa teisi (61 vaatlust) ning tuuletallajat (*Falco tinnunculus*) vaadeldi Harjumaal sama palju kordi kui Pärnumaal (mõlemast maakonnast 41 vaatlust). Kõigi 35 liigi vaatluste koguarvu poolest ületab teisi maakondi **Pärnumaa** (kokku 3940 vaatlust), umbes 1000 vaatlust vähem on tehtud Tartumaal (kokku 2967 vaatlust). Läänemaal on tehtud kokku 1733 vaatlust ja Harjumaal 1429 vaatlust. Väga vähe andmeid on Jõgevamaalt, kust on vaid 174 vaatlust, veidi üle 300 vaatluste on Järvamaalt, Raplamaalt ja Põlvamaalt – sisuliselt on kogu Kesk-Eesti vaatlustega nõrgalt kaetud (vt kaarti). Saare maakonda, hõlmates Saare- ja Muhumaa, jõuavad paljud liigid varem kui mujale Eesti piirkondadesse, mistõttu Saaremaa-Muhumaa näol on tegemist tõelise linnuvaatleja paradiisiga. Mingil põhjusel on aga sellest piirkonnast vaatlusi kahetsusväärset vähe. Mõned liigid on jäänud fikseerimata või siis pole andmed PlutoF andmebaasi jõudnud. Saare maakonnas on rukkirääk (*Crex crex*) peaaegu välja surnud – ainuke vaatlus on tehtud 16.07 Valjala külast (Jouni Saario) –, samuti pole Saaremaalt-Muhumaalt mitte ühtegi fenoloogilist vaatlust kõrkja-roolinnu (*Acrocephalus schoenobaenus*) esinemisest, ehkki neid võiks seal siiski näha-kuulda. Peoleod (*Oriolus*

oriolus) on Saare maakonnas märgatud võrreldes teiste maakondadega kõige viimasena (2. juunil Sõrve säärel), ehkki üldjuhul jõuavad mitmed linnuliigid kõigepealt Saaremaale. Järva ja Jõgeva maakonnas ei ole fikseeritud ühtegi nõmmelõokest (*Lullula arborea*), sest tegemist on seal kas harva kuuldav nähtava liigiga või ei ole nimetatud maakondades piisavalt vaatlejaid. Lisaks on Jõgeva maakonnas punaselg-õgija (*Lanius collurio*) fikseeritud alles kuupäevaga 24.06 (Riho Männik), varasemaid vaatlusi sellest aastast ei ole. Selge on see, et Eestis on linnuvaatlejaid liiga vähe, et kogu Eesti ala saaks ühtlaselt linnuvaatlustega kaetud, kuid loodetavasti tekib kellelgi rohkem huvi vaadelda näiteks Jõgeva- või Järvamaal, kus vaatlusaktiivsus on väike. Ka Saare maakonnas tehtavad vaatlused oleksid väga suure väärtusega, sest aitaksid paremini selgitada lindude rändeliikumist ja pesitsuskohtadele jõudmist üle Eesti. Väike vaatlusaktiivsus aga ei tähenda seda, et ei märgataks esimesi tulijaid. Jõgevamaalt, kus vaatlusdaatumeid on kokku vaid 174, on registreeritud koos teiste maakondadega esimesed salulehelinud ja must-kärbsenäpid kuupäevaga 27.04 (vt tabel 1).



Vaatluste koguarv 35 linnuliigi kohta
ajavahemikus 01.01.-31.05.2017

Talvitujad ja ülivarajased saabujad

Talviste isendite puhul on keeruline eristada, kas tegemist on talvitujaga või etterutanud isendiga. Pehme talve soodsates tingimustes võivad Eestis talvituda edukalt või vähem edukalt mitmed liigid, kes tegelikult peaksid rändama soojematele talvitusaladele. Käesoleva kokkuvõtte 35 liigi seas oli ka liike, kelle üksikuid isendeid vaadeldi ka jaanuaris-veebruaries:

7. jaanuaril vaadeldi valget-toonekurge (*Ciconia ciconia*) Koonga vallas Pärnumaal, kes 9. jaanuaril hukkus.

12. jaanuaril vaadeldi ühte tuuletallajat (*Falco tinnunculus*) Viru-Nigula vallas Lääne-Virumaal (Meelis Sepp).

21. jaanuaril viis kiivitajat (*Vanellus vanellus*) Suure-Jaani vallas Viljandimaal (Jaanus Aua).

7. jaanuaril kaks tikutajat (*Gallinago gallinago*) rändel Paljassaare poolsaarel Tallinnas (Roger Erikson). Pärnu linnas üks tikutaja vahemikus 3.-10. veebruar Pärnu rannaniidul (Indrek, Jaak ja Üllar Tammekänd).

16. jaanuaril leiti metskurvitsa (*Scolopax rusticola*) jäljed lumelt Kihelkonna vallast Saaremaalt.

1. veebruaril pildistati ühte võsaraati (*Prunella modularis*) Viimsi vallas Harjumaal (Ave Kruusel).

17. jaanuaril registreeriti vainurästa häälightsus Lääne-Saare vallas Saaremaal (Triin Kaasiku, Uku Paal).

Kaelustuvidest (*Columba palumbus*) kohati 2. jaanuaril kahte isendit Ridala vallas Läänemaal (Sander Sirelbu), ühte isendit 4. veebruaril Kõo vallas Viljandimaal (Sven Aun), 21. veebruaril Torgu vallas Saaremaal (Tiit Pruul) ja 25. veebruaril Kärddlas Hiiumaal (Vello Tarning). Järgmisi isendeid nähti juba 9. märtsil (vt tabel 1).

Kuldnokki (*Sturnus vulgaris*) nähti sellel talvel väga paljudes piirkondades nii üksikult kui ka salkadena (ajavahemikust 1. jaanuar kuni 17. veebruar kokku 30 vaatlust), kellest paljud ilmselt talvitusid. Näiteks 1. jaanuaril kohati Viljandis 12 isendit (Kalle Muru jt), 4. jaanuaril 17 isendit Haapsalus (Alpo Koukila), lisaks ka Tartus, Tallinnas ja mujal Eestis. Esimeseks saabujaks on antud kokkuvõttes märgitud 17. veebruar, kuid tegelikult on keeruline kindlaks teha, millised neist on esimesed saabujad ja millised talvitujad. Sama lugu metsvindiga (*Fringilla coelebs*), kelle kohta on jaanuarist-vebruarist kokku 45 vaatlust.

Kanepilindu (*Carduelis cannabina*) on vaadeldud jaanuaris-vebruaris 8 korda, peamiselt salkades. Nt 8. jaanuaril nähti Kambja vallas Tartumaal 25 isendit (Margus Ots) ja 23. veebruaril Pühalepa vallas Hiiumaal 110 isendit (Leho Aaslaid).

Ilmastik²

Jaanuarist märtsini oli kuu keskmine õhutemperatuur normist kõrgem kuni 2,2°C. Keskmisest soojema talve tõttu saabusid varakult mitmed lähirändurid (nt tikutaja, sookiur), kuid õhutemperatuuri järsk muutus aprillis seiskas rände. Aprillikuu keskmine õhutemperatuur oli 3°C (normist 1,7°C madalam) ning maikuu keskmine 9,3°C (normist 1,1°C madalam). Sealjuures eriliselt jahe oli aprillikuu teine dekaad keskmise õhutemperatuuriga 0,9°C (norm on 4,2°C). Mitmed liigid saabusid küll õigel ajal, kuid isendite arvu poolest oli saabujaid väga vähe – rände põhimass hilines tunduvalt võrreldes varasemate aastatega.

²Riigi Ilmateenistus, kuukokkuvõtted: <http://www.ilmateenistus.ee/kliima/kuukokkuvotted/>

Tabel 1. 35 tavalisema linnuliigi esmasaabumiskuupäevad 2017. aasta kevadel maakondade kaupa. Paksus kirjas on tähistatud Eesti varaseim(ad) vaatlus(ed) iga liigi puhul, punane lahter nulliga tähendab vaatluste puudumist (järg lk 6).

	Harju	Hiiu	Ida-Viru	Järva	Jõgeva	Lääne	Lääne-Viru	Pärnu	Põlva	Rapla	Saare	Tartu	Valga	Viljandi	Võru
Valge-toonekurg	13.03	11.04	29.03	28.03	3.04	28.03	13.03	13.03	30.03	29.03	30.03	18.03	28.03	28.03	26.03
Suur-laukhani	16.03	12.03	5.04	14.03	16.03	15.03	16.03	13.03	16.03	19.03	13.03	16.03	19.03	18.03	19.03
Roo-loorkull	28.03	5.04	12.04	6.04	8.04	29.03	3.04	30.03	31.03	4.04	28.03	2.04	2.04	3.04	31.03
Tuuletallaja	18.03	13.03	4.04	26.03	2.04	25.03	10.03	14.03	22.05	1.05	30.03	24.03	26.05	28.03	7.04
Rukkirääk	17.05	20.05	21.05	24.05	19.05	13.05	18.05	17.05	18.05	19.05	0	16.05	12.05	19.05	12.05
Sookurg	15.03	1.03	4.03	18.03	22.03	2.03	15.03	28.02	14.03	16.03	2.03	16.03	11.03	5.03	16.03
Kiivitaja	28.02	23.02	13.03	1.03	4.03	28.02	1.03	28.02	28.02	4.03	17.02	28.02	2.03	1.03	28.02
Tikutaja	6.03	2.04	21.03	12.04	18.05	18.03	30.03	24.03	31.03	2.04	24.03	17.03	19.03	22.03	29.03
Metskurvits	24.03	9.03	1.04	2.04	8.04	7.03	19.03	15.03	2.04	22.03	2.03	19.03	21.03	21.03	13.04
Suurkoovitaja	31.03	1.04	4.04	8.04	2.04	23.03	24.03	31.03	23.03	1.04	29.03	30.03	14.04	4.04	5.04
Jõgitiir	2.04	10.04	24.05	4.05	27.04	11.04	30.04	11.04	26.04	28.04	3.04	20.04	28.04	22.04	22.04
Kaelustuvi	18.03	9.03	25.03	19.03	20.03	18.03	19.03	14.03	24.03	19.03	14.03	13.03	18.03	19.03	19.03
Kägu	1.05	7.05	13.05	9.05	18.05	2.05	28.04	30.04	30.04	3.05	2.05	1.05	2.05	1.05	30.04
Piiritaja	7.05	17.05	4.05	20.05	15.05	7.05	18.05	7.05	13.05	13.05	15.05	5.05	7.05	13.05	13.05
Väänkael	28.04	3.05	25.04	1.05	4.05	22.04	2.05	30.04	2.05	14.04	27.04	26.04	28.04	1.05	28.04
Nõmmelõoke	20.03	12.03	27.04	0	0	29.03	19.03	13.03	31.03	20.03	15.03	23.03	16.03	18.03	19.03
Põldlõoke	1.03	2.03	12.03	9.03	12.03	28.02	3.03	28.02	1.03	24.02	20.02	28.02	28.02	4.03	3.03
Suitsupääsuke	30.04	3.05	27.04	4.05	14.04	12.04	15.04	22.04	1.05	1.05	11.04	14.04	30.04	22.04	22.04
Räästapääsuke	28.04	2.05	30.04	4.05	4.05	1.05	7.05	28.04	30.04	2.05	1.05	1.05	1.05	13.05	4.05
Linavästrik	26.03	30.03	30.03	31.03	25.03	30.03	30.03	16.03	26.03	31.03	24.03	17.03	23.03	29.03	22.03
Võsaraat	2.04	3.04	6.04	6.04	22.04	2.04	2.04	19.03	17.04	30.03	23.03	18.03	2.04	4.04	2.04
Ööbik	11.05	15.05	2.05	18.05	13.05	7.05	15.05	6.05	13.05	13.05	11.05	5.05	7.05	6.05	5.05

	Harju	Hiiu	Ida-Viru	Järva	Jõgeva	Lääne	Lääne-Viru	Pärnu	Põlva	Rapla	Saare	Tartu	Valga	Viljandi	Võru
Kivitäks	10.04	6.04	17.04	2.04	3.05	2.04	10.04	5.04	16.04	16.04	2.04	6.04	6.04	6.04	15.04
Vainurästas	18.03	2.04	2.04	2.04	23.03	31.03	29.03	18.03	2.04	2.04	23.03	23.03	2.04	4.04	27.03
Laulurästas	19.03	1.04	24.03	25.03	6.04	29.03	25.03	19.03	2.04	25.03	18.03	26.03	25.03	25.03	19.03
Kõrkja-roolind	13.05	24.05	13.05	18.05	14.05	3.05	14.05	5.05	13.05	16.05	0	6.05	6.05	13.05	6.05
Väike-lehelind	18.03	28.04	6.04	15.04	27.04	2.04	2.04	2.04	16.04	16.04	31.03	5.04	16.04	14.04	13.04
Salu-lehelind	28.04	3.05	3.05	4.05	27.04	28.04	5.05	28.04	2.05	1.05	4.05	1.05	30.04	27.04	1.05
Must-kärbsenäpp	27.04	4.05	5.05	2.05	27.04	30.04	2.05	28.04	27.04	30.04	2.05	30.04	27.04	29.04	29.04
Peoleo	26.05	20.05	22.05	21.05	23.05	20.05	14.05	9.05	15.05	20.05	0	7.05	19.05	19.05	17.05
Punaselg-õgija	14.05	20.05	21.05	23.05	0	21.05	19.05	14.05	25.02	24.05	20.05	13.05	21.05	25.05	21.05
Kuldnokk	20.02	3.03	12.03	3.03	4.03	10.03	17.02	22.02	1.03	22.02	3.03	21.02	10.03	20.02	3.03
Metsvint	22.03	12.03	29.03	22.03	23.03	24.03	19.03	1.03	25.03	15.03	20.03	13.03	22.03	20.03	24.03
Kanepilind	18.03	10.04	23.03	26.03	12.03	4.03	4.03	3.03	20.03	20.03	22.03	1.03	22.03	20.03	19.03
Karmiinleevike	18.05	20.05	21.05	18.05	17.05	14.05	14.05	13.05	15.05	19.05	19.05	13.05	18.05	19.05	13.05

Tabel 2. Vaatluskirjete koguarv 35 tavalisema linnuliigi kohta PlutoFi andmebaasis ajavahemikus 01.01.2017-31.05.2017 maakondade kaupa. Paksus kirjas on tähistatud suurim vaatluste arv (valdavalt Pärnu või Tartu maakond), punane lahter nulliga tähistab vaatluskirjete puudumist (järg lk 8).

	Harju	Hiiu	Ida-Viru	Järva	Jõgeva	Lääne	Lääne-Viru	Pärnu	Põlva	Rapla	Saare	Tartu	Valga	Viljandi	Võru	Kokku
Valge-toonekurg	39	5	12	15	6	9	28	96	10	13	4	65	15	12	20	349
Suur-laukhani	84	20	13	13	5	170	25	296	10	14	24	211	12	15	19	931
Roo-loorkull	49	9	12	14	5	74	26	141	15	4	19	141	16	20	36	581
Tuuletallaja	41	15	14	11	2	17	28	41	1	5	25	33	1	5	4	243
Rukkirääk	6	3	1	4	2	18	6	19	1	4	0	18	4	8	3	97
Sookurg	100	30	18	22	14	131	56	271	21	29	96	112	39	26	34	999
Kiivitaja	91	164	13	18	10	138	62	406	27	20	52	221	32	28	37	1319
Tikutaja	35	28	9	3	2	72	15	132	12	14	16	75	15	10	13	451
Metskurvits	18	9	7	7	2	15	13	46	5	10	14	30	3	7	7	193
Suurkoovitaja	22	22	10	7	5	66	26	116	12	11	26	71	7	10	10	421
Jõgitiir	28	23	10	7	2	20	8	120	12	1	24	52	10	3	16	336
Kaelustuvi	73	20	21	17	6	38	43	149	15	15	52	166	24	20	21	680
Kägu	23	8	10	9	3	20	27	52	11	10	7	59	16	8	21	284
Piiritaja	26	3	7	3	1	18	8	49	3	4	2	61	5	3	8	201
Väänkael	14	7	9	5	3	32	16	34	8	11	11	31	7	4	8	200
Nõmmelõoke	19	5	4	0	0	12	6	63	2	5	16	7	5	9	11	164
Põldlõoke	72	53	14	13	8	58	49	251	21	14	69	162	21	17	34	856
Suitsupääsuke	42	14	17	9	4	46	35	79	12	10	8	82	20	12	22	412
Räästapääsuke	22	8	10	2	2	21	14	35	9	5	5	36	9	6	9	193
Linavästrik	73	28	20	15	9	58	54	158	14	13	42	137	18	18	36	693
Võsaraat	37	9	15	10	4	23	23	64	6	8	17	62	16	12	8	314
Ööbik	22	19	6	7	7	34	16	66	4	11	4	75	20	10	18	319

	Harju	Hiiu	Ida-Viru	Järva	Jõgeva	Lääne	Lääne-Viru	Pärnu	Põlva	Rapla	Saare	Tartu	Valga	Viljandi	Võru	Kokku
Kivitäks	21	12	10	6	2	30	23	56	7	7	14	48	6	4	7	253
Vainurästas	39	4	10	12	10	17	21	59	4	7	19	80	14	11	18	325
Laulurästas	46	18	16	17	4	34	24	89	9	10	34	105	21	17	17	461
Kõrkja-roolind	15	66	2	4	1	141	8	169	2	5	0	40	5	5	20	483
Väike-lehelind	56	24	16	12	7	51	26	65	14	14	26	129	27	20	19	506
Salu-lehelind	49	47	17	6	5	70	29	49	10	8	8	69	12	17	16	412
Must-kärbsenäpp	26	8	13	9	11	21	13	28	11	11	5	62	13	19	18	268
Peoleo	5	4	2	4	2	14	3	44	3	1	0	25	7	4	6	124
Punaselg-õgija	8	18	2	3	0	26	5	14	2	2	6	22	2	2	5	117
Kuldnook	92	18	13	12	13	54	43	280	22	14	45	189	29	34	36	894
Metsvint	136	53	35	23	11	96	66	226	25	25	59	210	40	29	49	1083
Kanepilind	45	17	14	5	3	28	19	129	8	10	21	51	5	4	6	365
Karmiinleevike	18	26	6	6	3	61	17	48	4	9	5	30	7	6	8	254
Vaatluseid kokku	1492	817	408	330	174	1733	881	3940	352	354	775	2967	503	435	620	15781

Esmasaabunud lindude märkajad (sulgudes esmasaabumiskuupäevade arv, arvu puudumine võrdne ühe kuupäevaga; paksus kirjas vaatlejad, kelle nimel on 10 või rohkem esmasaabumiskuupäevi ühest või mitmest maakonnast):

Aarne Ots, Aarne Tuule, Aavo Kannike, Agu Leivits (2), Ahto Pent (3), Aire Orula (3), Aivar Määr, Andres Kalamees (3), Ants Tull, Anu Soon, Art Villem Adojaan (3), Artto Pello, Arved Bauer (2), Arvo Täll, Eedi Lelov (4), Eerik Leibak (2), Eero Ehala (2), Eero Vainio (4), Ene Maaten (6), Enn Soon, Gea Kiudorf, Hanna Mathiesen, Hannes Margusson (7), Hannes Pehlak (5), Hannu Juka (2), Heiko Kruusi, Helen Pikkat (3), Heli Murd, Igor Tšeskidov (4), Imbi Kõiv, Imre Aus (2), **Indrek Tammekänd (12)**, **Ingrid Aus (15)**, Iris Gielen, Jaak Tammekänd (2), Jaan Grosberg (3), Jaanus Elts, Jaanus Aua, Johanna Lehtmets (2), Jouni Saario, Juha Saari (9), Jüri Kõiv (3), Jussi Jauhiainen, Kaarel Kaisel (3), Kaarel Vöhandu (9), **Kadri Niinsalu (22)**, Kadri Reimann (1), Kaia Kukk (6), **Kalle Muru (10)**, Kalmer Halliko (2), Karl Adami (2), Karl-Erik Kanal (2), Kaspar Kolk (2), Katrin Kaldma, Katrin Tarand (2), Kauro Kuik, Kristel Sibul, Kristi Soopal, Kristina Orion (2), Kristo Abner, Kristo Lauk (9), Külli Uustal, Lauri Mällo (2), Leho Aaslaid (18), Leho Luigujõe (4), Lennart Lennuk (2), Liis Keerberg (5), Maarja Orusalu, Madis Karu, **Maidu Kõoleht (14)**, Maie Vikerpuur (3), Maiki Must (7), Mall Hiimäe, Marek Lohi (3), Margit Päck (8), **Margus Ellermaa (10)**, Margus Ots (7), **Mariliis Paal (15)**, Mariliis Kõuts, Marko Mägi, Marko Valker (2), Märt Holtsmann, Mart Kiis (3), Martin Vesberg (3), Mati Martinson (2), Mati Talve (3), Meelis Leivits (2), Meelis Sepp (6), Meelis Uustal (8), Merike Saari, Merja Saario, Miguel Monteiro, Monika Bondarenko (3), Moonika Bukotkin, Olavi Vainu (2), Ott Maaten (3), **Peep Veedla (12)**, Peeter Raudsepp, Pelle Mellov (2), Piret Valge, Raivo Endrekson (3), Raul Melsas, Raul Vilc (3), **Rein Kalmus (16)**, Rein Nellis (7), Rein Pärj (3), Renno Nellis (3), **Riho Männik (19)**, Riho Marja (3), Riina Põhjala (2), Risto Lammin-Soila (4), Risto Mets, Roomet Suurmõts (4), Sander Sirelbu, Sergei Kolon (6), Sigrid Paavle, **Sten Lassmann (17)**, Steve Sild, Sven Aun (5), Taimi Alas, Tanel Liiv (5), **Tarmo Teppe (10)**, **Tarvo Valker (10)**, Tiit Külaots (6), Tiiu Tali (7), **Timo Pettay (25)**, Timo Nuoranen, **Toomas Mastik (23)**, Triin Kaasiku (9), Triin Leetmaa (2), **Uku Paal (18)**, Urmas Männik, Üllar Pärnat, Ülle Kraiss (3), Ülle Raag, Veljo Runnel (2), **Vello Keppart (10)**, Vello Tarning (2), Viive Kiis (7), Vilja Padonik (7) ja Villu Anvelt (6).

Aktiivsete vaatlejate esikolmikud maakondade kaupa

(sulgudes vaatluste koguarv³, mis on tehtud ajavahemikus 01.01.2017-31.05.2017 antud maakonnas):

Harjumaal Juha Saari (2189), Kaia Kukk (518), Kristo Lauk (384);

Hiiumaal Triin Kaasiku (1840), Uku Paal (1366), Hannes Pehlak (866);

Ida-Virumaal Sten Lassmann (608), Timo Pettay (511), Tiiu Tali (297);

Järvamaal Rein Kalmus (610), Villu Anvelt (175), Triin Kaasiku (120);

Jõgevamaal Leho Luigujõe (111), Märt Holtsmann (85), Vello Keppart (76);

Läänemaal Renno Nellis (1726), Tarvo Valker (1657), Helen Pikkat (739);

Lääne-Virumaal Vilja Padonik (1152), Viive Kiis (686), Tanel Liiv (532);

Pärnumaal Jaak Tammekänd (2357), Kaarel Vöhandu (2294), Indrek Tammekänd (1926);

Põlvamaal Toomas Mastik (560), Kadri Niinsalu (482), Kristina Orion (262);

Raplamaal Tiit Külaots (191), Ingrid Aus (172), Sergei Kolon (171);

Saare maakonnas Rein Nellis (798), Timo Pettay (743), Triin Kaasiku (652);

³ Kõik linnuvaatlused antud ajavahemikus, mitte ainult 35 liigi kohta.

Tartumaal Art Villem Adojaan (2040), Uku Paal (1464), Iris Gielen (1350);
Valgamaal Kalle Muru (1024), Hannes Margusson (389), Igor Tšeskidov (160);
Viljandimaal Riho Männik (775), Mariliis Paal (317), Uku Paal (297);
Võrumaal Maidu Kõoleht (941), Maiki Must (904) ja Margit Päck (583).

Eraldi tänud neile, kes on võtnud vaevaks sisestada teiste linnuvaatlejate vaatlusi PlutoFi andmebaasi: Vilja Padonik, Leho Aaslaid, Olavi Vainu, Triin Kaasiku, Margus Ellermaa, Mariliis Paal, Madis Karu, Kaarel Vöhandu, Uku Paal jpt.

Aitäh kõigile linnuvaatlejatele, kes on leidnud aega märgata linde enda ümber ja sisestanud oma vaatlused PlutoF andmebaasi või edastanud oma vaatlused mõnel muul kujul Eesti Ornitoloogiaühingule!

Kasutatud kirjandus

Goodenough, A. E., Fairhurst, S. M., Morrison, J. B., Cade, M., Morgan, P. J., Wood, M. J. (2015). *Quantifying the robustness of first arrival dates as a measure of avian migratory phenology*. – Ibis. Vol 157, Issue 2, pp 384-390.